



Tillaga	A 1944/UHN
Flytjandi	Flokkahópur miðjumanna
Afgreiðsla	Norræna sjálfbærninefndin

A 1944/UHN Þingmannatillaga um sjálfbærari síldarveiðar í Eystrasalti

Flokkahópur miðjumanna leggur til að Norðurlandaráð beini tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar um

að rannsaka áhrif togaraskipa á lífríki hafsins og fiskstofninn í Eystrasalti

og, ef rannsóknin skapar grundvöll til þess,

að eiga viðræður um takmarkanir á togaraveiðum í Eystrasalti.

Flokkahópur miðjumanna leggur einnig til, ef rannsóknin skapar grundvöll til þess,

að Norðurlandaráð ákveði

að kynna verkefni fyrir Baltic Sea Fisheries Forum um hvernig stuðla megi að sjálfbærum fiskveiðum í framtíðinni með því að takmarka togaraveiðar í Eystrasalti.

Bakgrunnur

Heilbrigð höf byggja á jafnvægi í lífríkinu þar sem dýr og plöntur fá að vinna saman sem sjálfbær heild. Raunveruleikinn er allt annar í Eystrasalti, eins og sést hefur á miklu flökti fiskistofna. Til dæmis hefur hart verið sótt að þorsstofninum í Eystrasalti í áratugi vegna ofveiði og súrefnisláusra hafbotna, þar sem þorskurinn fjölgar sér. Sumarið 2019 skipaði ESB fyrir um neyðarbann við veiðum á öllum þorski í Eystrasalt og gildir það bann enn í dag.



Í seinni tíð hafa ýmsar skýrslur greint frá töluverðri minnkun síldarstofna, sérstaklega í miðju Eystrasalti og Botnvík.¹ Þetta hefur haft mikil áhrif á sjávarútveginn á þessum ströndum, þar sem margir smábátaveiðimenn hafa neyðst til að hætta veiðum vegna aflabrests.² Sumarið 2022 voruðu sænskir fjölmiðlar einnig við því að Svíar ættu hættu á því að missa sína hefðbundnu súrsíld.

Samkvæmt rannsóknum getur minnkun síldarstofnsins haft gríðarleg áhrif á vistkerfið. Síld er grunnfæða flestra ránfiska á borð við lax, sjóbirtings, geddu og þorsks. Minnkun síldarstofnsins getur því leitt til þess sama fyrir ránfiska. Það leiðir svo til þess að hornsíli taka yfir, en þau lifa á smádýrum. Þegar smádýrin hverfa getur ofauðgunarvandamál skapast, sem kæfir meðal annars bóluþang.

Margar ástæður liggja að baki minnkun síldarstofnsins, en margar vísbendingar benda til þess að sífellt vaxandi togaraveiðar séu almennt veigamikil orsök.³ Í ljósi þessa telja haf- og vatnayfirvöld Svíþjóðar áriðandi að banna togaraveiðar skipa sem eru lengri en 24 metrar á svæðinu milli 12 til 24 sjómílna undan austurströnd Svíþjóðar.⁴

Takmörkun togaraveiða krefst þó samstarfs við önnur ESB-ríki og á vettvangi ESB. Ýmis dæmi eru um lönd sem hafa sett takmarkanir innan lagaramma ESB. Svíþjóð og Danmörk vernduðu árið 2009 svæði vegna neyðarástands þorskstofnsins. Togaraveiðar hafa verið bannaðar í Eyrarsundið frá árinu 1933. Þessi dæmi hafa haft víðtæk góð áhrif á vistkerfi hafsins. Í ljósi þessara dæma um góða reynslu þurfa pólitískar og diplómátískar viðræður um takmörkun togaraveiða á síld að fara fram í þeim svæðisbundna vettvangi sem best er til þess fallinn, sem er Baltic Sea Fisheries Forum (BALTFISH).

Við á Norðurlöndum þurfum að gera meira til að hindra löskun vistkerfisins. Vistkerfi og sjávarlíf taka ekki mið af landamærum og þess vegna ætti Norðurlandaráð að gegna mikilvægu hlutverki í fjölþjóðlegu samstarfi um umhverfismál. Í þessu tilfelli snýst þetta um að takmarka með virkum hætti togaraveiðar í eins stórum hluta Eystrasaltsins og mögulegt er.

¹ <https://www.su.se/stockholms-universitets-ostersjocentrum/webbmagasinet-baltic-eye/fiske/kommissionen-kvotf%C3%B6rslag-blottar-negativ-trend-f%C3%B6r-%C3%B6stersj%C3%B6ns-fiskbest%C3%A5nd-1.594218?open-collapse-boxes=ccbd-l%C3%A4smer>

² <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/experten-larmar-snart-slut-pa-sill-och-stromming/>

³ <https://www.su.se/stockholm-university-baltic-sea-centre/policy-analysis/policy-briefs-and-fact-sheets/reduce-coastal-trawling-to-protect-the-baltic-herring-1.590918>

⁴ <https://www.havochvatten.se/arkiv/aktuellt/2022-04-01-hav-foreslar-atgarder-for-att-skydda-sillen-i-ostersjon.html>



Sjálfbærar fiskveiðar til langs tíma krefjast góðrar sameiginlegrar stjórnunar og að fiskveiðar fari fram með ábyrgum hætti sem tekur mið af vistkerfinu til langs tíma.

Stokkhólmi, 23. janúar 2023

Mikael Lindholm (ÅC)

Simon Holmström (HI)

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Anders Adlercreutz (sfp)

Anna Falkenberg (Sb)

Ola Elvestuen (V)

Johan Dahl (Sb)

Rebecka le Moine (MP)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Heli Järvinen (Gröna)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Helena Gellerman (L)

Hans Christian Schmidt (V)

Kathrine Kleveland (Sp)

Outi Alanko-Kahiluoto (Gröna)

Catarina Deremar (C)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (F)

Jon Stephensen (M)